

Nederland, voorbeeld voor Europa?

Auteur(s):

De Nederlandsche Bank

Verschenen in:

ESB, 82e jaargang, nr. 4109, pagina 462, 4 juni 1997

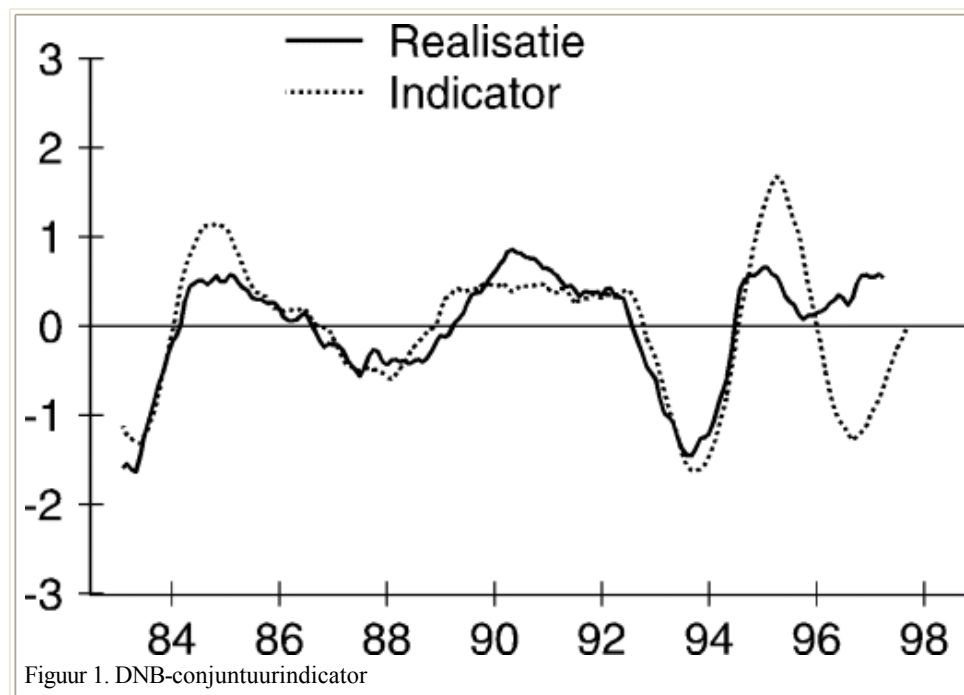
Rubriek:

Monitor

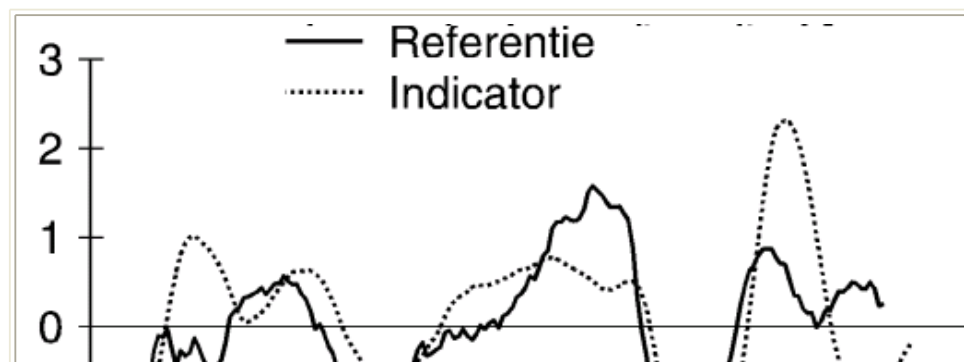
Trefwoord(en):

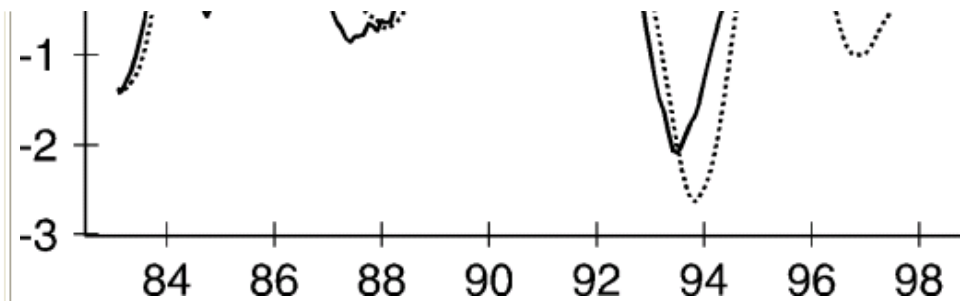
conjunctuurindicator

De Nederlandse economie blijft zich gunstig ontwikkelen en de vooruitzichten voor een aanhoudende groei zijn goed ([figuur 1](#)). Nederland krijgt veel aandacht door de voorspoedige economische ontwikkeling, waarbij internationale organisaties als het IMF en de OESO hun waardering laten blijken voor het zogenaamde poldermodel. Nederland wordt daarbij wel als voorbeeld voor de rest van Europa aangemerkt. Deze stelling lijkt te worden ondersteund door het succes van Ierland. De OESO wees onlangs in haar landenrapport vooral op een doelmatig begrotings- en monetair beleid met een gematigde loonstijging als elementen ter verklaring van het Ierse succes, naast het belang van de directe buitenlandse investeringen. De eerstgenoemde drie factoren worden eveneens gezien als de basis van het economische succes in Nederland.

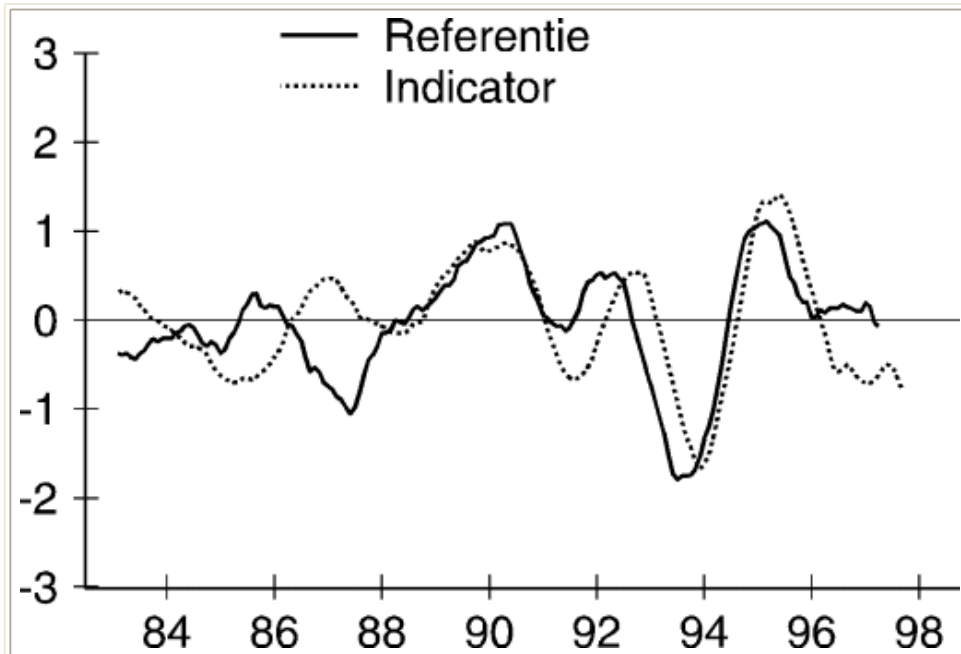

De gunstige conjunctuur in Nederland en Ierland staat tegenover een nog altijd weinig rooskleurige ontwikkeling in met name de grote economieën op het Europese vasteland. Dit blijkt ook uit de DNB-conjunctuurindicatoren ([figuur 2](#), [figuur 3](#) en [figuur 4](#)). Hieruit blijkt verder dat de conjuncturele ontwikkeling in Duitsland en Nederland nog altijd vrijwel parallel verloopt, maar de trendmatige groei van de industriële productie ligt in Duitsland wel veel lager dan in Nederland. De vraag is dan ook gerechtvaardigd of de grote economieën wat kunnen leren van het succes van de kleinere. Dit lijkt wel zo te zijn.

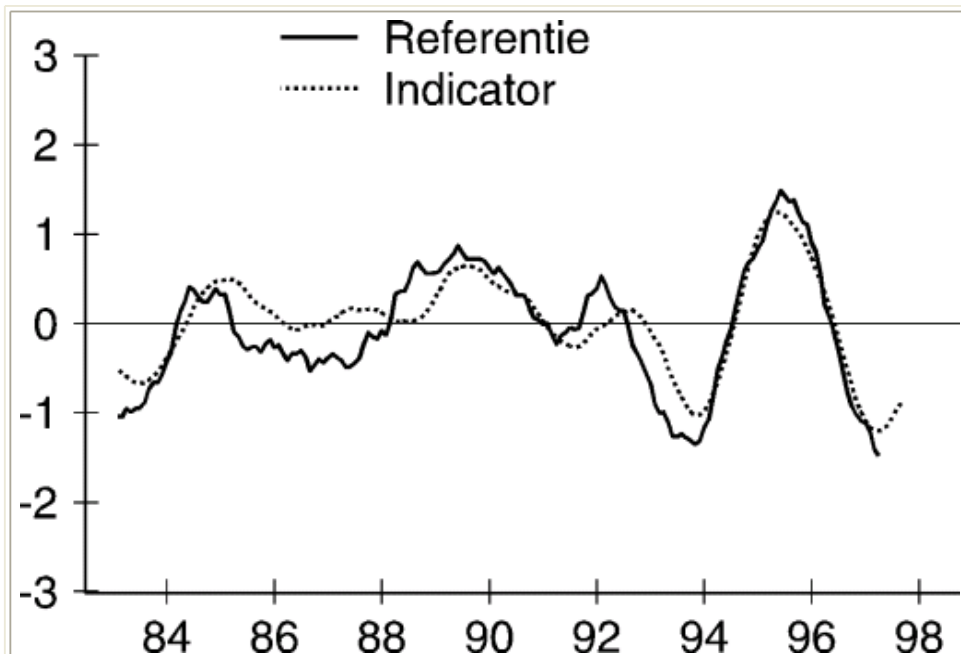

Figuur 2. Conjuntuurindicator Duitsland

Figuur 3. Conjuntuurindicator Frankrijk

Figuur 4. Conjuntuurindicator Italië

Veel van de economische problemen in de grote landen zijn structurele problemen als inflexibele arbeidsmarkten, een te duur sociaal stelsel, overregulering en te hoge loonkosten. Uit het Nederlandse en Ierse voorbeeld blijkt dat met enig succes naar oplossingen voor die problemen kan worden gezocht, zonder dat daarbij sprake hoeft te zijn van een (verregaande) afbraak van de sociale zekerheid. Daarbij geldt wel dat de ontwikkelingen in beide landen in de goede richting gaan, maar dat de mate van inactiviteit op de arbeidsmarkt voorsnog veel te hoog blijft.

Ook loonmatiging lijkt een voorbeeld te kunnen zijn voor grote landen, ondanks dat het positieve effect op de internationale concurrentiepositie minder belangrijk is dan voor een kleine open economie. De ratio voor loonmatiging komt er immers op neer dat de nominale looncomponent wordt gebaseerd op een vergoeding voor inflatie binnen de band voor prijsstabiliteit - zodat er van de loonstijging geen zelfstandige invloed uitgaat op de inflatie - terwijl de reële looncomponent gemiddeld genomen in de pas moet lopen

met de trendmatige stijging van de arbeidsproductiviteit gecorrigeerd voor ruilvoetontwikkelingen - zodat de loonstijging verenigbaar is met een voldoende winstgevendheid van het bedrijfsleven. De loonontwikkeling biedt dan ruimte voor het doen van investeringen, zeker als de matiging ook in een periode van economische opgang wordt volgehouden. Dat zal ook gunstig kunnen uitwerken op de werkgelegenheid.

De vraag of de relatief kleine Nederlandse en Ierse economieën als voorbeeld strekken voor de grote economieën op het Europese vasteland zou dus voorzichtig positief kunnen worden beantwoord. Nederland en Ierland zijn echter ook en vooral een voorbeeld voor zichzelf, omdat de ontwikkelingen wel in de goede richting gaan, maar de problemen, met name de hoge mate van inactiviteit op de arbeidsmarkt, nog lang niet zijn opgelost.